

Klein: Det er ikke min Hensigt at blande mig ind i den ganske vist interessante, men ikke ganske nye Strid om Offeret. Der er anført vægtige Grunde baade fra den ene og fra den anden Side, men det forekommer mig dog, at det, som sidst blev anført desangaaende, for en væsentlig Del beror paa en Misforstaelse. Jeg skal heller ikke sige noget Videre om det første Endringsforslag, hvorom der ikke har været Tale. Kun en ganske kort Bemærkning vil jeg gjøre. Selv om man maatte tillige den Aanke, der ligger til Grund for dette Endringsforslag om, at Embederne bør fordeles i nogenlunde ligeligt Forhold over de forskellige Landsdele, saaledes at ikke en enkelt Landsdel faar lutter store Kalb og en anden lutter smaa Kalb, er det paa den anden Side, saavidt jeg skjønner, meget uheldigt at slaas en Regel fast som den, Forlaget gaar ud paa at indføre. Der er, forekommer det mig, forskellige Hensyn at tage, navnlig til Forholdene, saaledes som de historisk have udviklet sig, og man vil da let komme til at gjøre Uret mod forskellige Landsdele, dersom man fastholder den Regel, der her er opstillet. Ligeledes synes det mig urigtigt at se bort fra, at de Livsvilkaar, som bydes en Præst, ganske naturligt i visse Maader maa bestemmes under Hensyn til de Forhold, under hvilke hans Menighedsmedlemmer leve. Forholdene kræve mere af en Embedsmænd, som skal opholde sig i en rig og velhavende Egn end, hvor et andet Forhold er tilstede. Ganste bortset herfra har jeg imidlertid ikke kunnet være med til at stille hverken Endringsforlaget under Nr. 1 eller Nr. 2. Det er begrundet i den Stilling, jeg i det Hele maa anse det for rigtigt at indtage til det Lovforslag, der er under Behandling. Gfærat man ved Sagens foregaaende Behandling har troet at maatte bestemme Lønningsafsatser for Præsterne, der ere af en saadan Vægfæst, at jeg ikke kan finde dem tilstrækkelige, og at jeg ikke kan finde det forsvarligt at vedtage en Lov med saadanne Lønninger, maa jeg, naar henses til de nu tilstede værende Forhold, stemme mod Loven i det Hele. Hvis der var Tale om, at Sagen kunde føres videre og altsaa kunde blive Gjenstand for videre Drøftelse, skulde jeg ikke bestomindre have stemt for Sagen ved denne Behandling, for at Lovforslaget kunde komme over i det andet Thing, der blive underkastet Forhandling og, hvad jeg ikke tvivler om vilde ske, derfra vende tilbage hertil i en anden Skikkelse. Vi kunde da have ført Forhandlingerne videre, maaste ogsaa søgt at komme til en Overenskomst; men nu tror jeg at kunne gaa ud fra, at Sagen ikke vil blive ført tilende, og det Botum, der her afgives idag, kommer altsaa kun til at have Betydning som en Tilkendegivelse af, om man finder Lovforslaget i den Skikkelse, i hvilken det vil komme til at foreligge efter Afstemningerne over de stillede Endringsforslag, at være saaledes, at man kan anse Re-

formen paa denne Maade for at være forsvarlig og rigtig eller ikke. Det kan jeg ikke, og derfor agter jeg at stemme mod Loven.

Ordføreren (Berg): De Indvendinger, der bleve fremsatte fra den ærede sidste Taler mod Punkt 1, skal jeg blot berøre med den Bemærkning, at han dog ikke maa overse, at en Fjerdedel af Embederne vilde være overladt til Fordeling i de Egne, hvor man af forskellige Grunde maatte mene, at der burde være flere af de højere Klasser. Jeg tror, at det er hensigtsmæssigt at slaas en saadan Regel, som der her er Tale om, fast i dens Dovedtræk. Jeg nærer det Haab, at Thinget vil følge Uvælgets store Flertal i den Henseende, jeg tror ikke, at det vil være uden Betydning ved de videre Forhandlinger om denne Sag. Hvad angaar Forlaget under Nr. 3, da giver jeg det ærede Medlem fuldstændig Ret i, at det ikke er nye Betragtninger, der her anstilles. Man kunde næsten sige, at det er kjedsommelige Betragtninger, thi vi have nu i 20 Aar forhandlet dette Spørgsmaal. Efter at vi nu i mange Aar have været enige om Bestemmelsen — det forekommer mig, at Ingen videre har rørt derved, og i alt Fald har man ikke gjort nogen principiel Indvending derimod — finder jeg, at det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgtreds (S. Holm) i sin Taler for denne Sag kunde have skaaet os for videre at kunne ind derpaa. Det er et Slags Kompromisforslag, som nu staar, som har modtaget nogen Omredaktion, der maaste gøre det nok saa tydeligt og tiltalende. Det forekommer mig, at vi skulde være fri for disse gamle Paragrafhistorier. Det maa overlades til Enhvers Skjøn at tage det op, men jeg tror, at det ærede Medlem fra Ribe (Bust) saavel som det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgtreds gaa ud fra en feil Betragtning. De forvegle Begreberne Kirkelike og Statskirke; det forekommer mig, at de gjøre det. Vi røre ikke ved Valgmenighederne eller ved de Forhold, hvor Menigheden selv lønner Præsten, stiller sig i Forhold til ham og betaler ham derefter. Jeg vil ikke benegte, at det mulig vilde være rigtigt — jeg siger ikke blot dette for mit personlige Vedkommende, men ogsaa lige overfor Forholdene i det Hele — at det muligvis vilde være ønskeligt, om et saadant Forhold var tilstede, naar vi blot fuldestgjorde Paragrafen i Grundloven derhen, at de Fattige kunde faae offentlig Bistand til at søge den religiøse Hjælp, de ønske, i eller udenfor Folkekirken, i dette eller hint religiøse Samsund. (Afbrydelse). Det ærede Medlem for Hølstebro (Madsen) er imod dette. (Modsigelse af Madsen). Naar, det glæder mig meget, at jeg ikke behøver at indbegaa ham. Jeg mente altsaa, at Staten burde stille sig bekjendelsesløs, saa at det egentlig skulde være en Hjælp, der ydedes efter almindelige borgerlige Regler, men ikke til Andre end Uformuende, for at de kunde